

mijnEPB.be

 ZEILSCHIPSTRAAT 10
9000 GENT

info@mijnEPB.be
09 226 12 33

mijnEPB.be

i.s.m.

ARCHEOLOGIE NOTA BUREAU ONDERZOEK

VERSLAG VAN DE RESULTATEN

OPDRACHTGEVER: ROBERT FOX BV

BOUWPLAATS: PASTOOR DE NEVESTRAAT 5+ – 9900 EEKLO

Titel: **Archeologienota Eeklo Pastoor De Nevestraat 5+**
Erkend archeoloog: **Bart Bot OE/ERK/Archeoloog/2016/00114**
Auteurs: **Bart Bot**
Advies specialisten: /
Wetenschappelijke advisering: /
Projectcode bureauonderzoek: **2021D250**
Locatiegegevens: **Provincie Oost-Vlaanderen, Eeklo, Pastoor De Nevestraat 5+**
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: **Xmax, ymax; xmin, ymin: 93658, 208896; 93605, 208848**
Kadastergegevens: **Provincie Oost-Vlaanderen, Eeklo, afdeling 2, sectie E, perceelnrs. 130c, 130f, 130g, 130h, 121e, 122c**
Betrokken actoren: **Bart Bot (erkend archeoloog), Nikki Heyerick (erkend archeoloog), opdrachtgever**
Plaats en datum: **Gent, 31-5-2021**

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van MijnEPB i.s.m. Bart Bot Archeologie BV
MijnEPB i.s.m. Bart Bot Archeologie BV aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoud

Inhoud.....	3
1. Inleiding.....	4
1.1. Onderzoeksopdracht.....	4
1.2. Wettelijk kader.....	4
1.3. Randvoorwaarden.....	6
2. Onderzoeksmethode.....	7
2.1. Motivering.....	7
2.2. Topografische situering.....	7
2.3. Huidige situatie en geplande werken.....	10
3. Assessmentrapport.....	17
3.1. Landschappelijk situering.....	17
3.2. Geologische situering.....	19
3.2.1. Tertiair.....	19
3.2.2. Quartair.....	20
3.3. Bodemkundige situering.....	22
3.4. Historische schets.....	22
3.5. Kaartmateriaal.....	23
3.6. Archeologische voorkennis.....	28
3.6.1. Archeologische prospecties en opgravingen/vondstmeldingen.....	28
3.6.2. Archeologische en historische indicatoren.....	28
3.6.3. Archeologische nota's.....	31
4. Synthese.....	32
4.1. Archeologisch verwachtingspatroon.....	32
4.2. Onderzoeksvragen.....	32
5. Besluit.....	33
Bibliografie.....	34
Onuitgegeven Bronnen.....	34
Uitgegeven Bronnen.....	34
Figurenlijst.....	35

1. Inleiding

1.1. Onderzoeksopdracht

Aanleiding van onderstaand bureauonderzoek is de geplande nieuwbouw ter hoogte van het plangebied Eeklo Pastoor De Nevestraat (prov. Oost-Vlaanderen). Met dit bureauonderzoek wordt de eerste stap gezet van het archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een archeologienota waarvan akte genomen is en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie, conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid.

Het archeologisch vooronderzoek betracht vooreerst archeologische artefacten en sites op te sporen binnen de grenzen van het projectgebied. Finaal formuleert het archeologisch vooronderzoek een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied, en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

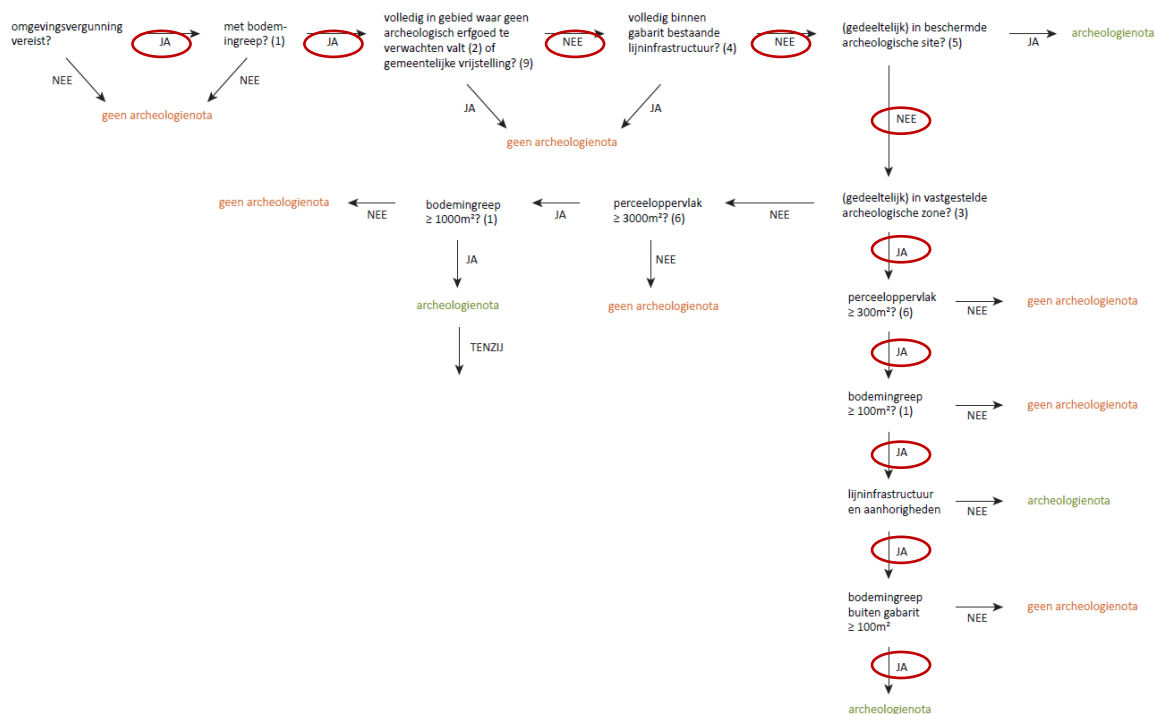
1.2. Wettelijk kader

Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande aanvraag van een omgevingsvergunning met betrekking tot stedenbouwkundige handelingen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt en de geplande werken betrekking hebben op meer dan 100 m². De totale oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt circa 1222 m². Vandaar is men verplicht een archeologienota bij de aanvraag in te dienen. Het projectgebied bevindt zich niet in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten is. Het projectgebied bevindt zich binnen de archeologische zone 'historische stadskern van Eeklo'¹.

¹ [Historische stadskern van Eeklo | Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

Figuur 1 Kaart historische stadskern Eeklo (blauw) en aanduiding van het plangebied (rood kader). (Bron: [Historische stadskern van Eeklo | Inventaris Onroerend Erfgoed](#))

Figuur 2 Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, deel 1. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed)

1.3. Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare Bronnen gebruikt.

2. Onderzoeksmethode

2.1. Motivering

Doel van het bureauonderzoek is een zo helder mogelijk beeld te vormen van het archeologisch potentieel. Deze drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van het plangebied. Deze archeologische verwachting wordt getoetst en vergeleken met de geplande werken. Op die manier kan een gefundeerde uitspraak gedaan worden of er al dan niet verder archeologisch onderzoek is aangewezen.

Om de archeologienota op te stellen werden verschillende Bronnen geraadpleegd. Informatie over de geplande werken werd aangeleverd door de initiatiefnemer. Zo werden diverse bouw- en funderingsplannen verkregen om een zo duidelijk mogelijk zicht te krijgen op de geplande werken en hun impact.

Om een beeld te kunnen vormen van de fysisch-geografische situatie, een historisch kader te schetsen en bekende archeologische vindplaatsen te kunnen aantonen, werden verschillende Bronnen geraadpleegd. Het meeste kaartmateriaal werd teruggevonden via Geopunt². Dit is de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie. Daarnaast werd gebruik gemaakt van Cartesius³, een databank met kaarten van het NGI (Nationaal Geografisch Instituut), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied en de ruime omgeving ervan werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed (CAI)⁴ geraadpleegd. Het kaartmateriaal in deze archeologienota werd opgesteld met QGIS, dit is een vrij en open source geografisch informatiesysteem. De gebruikte Bronnen waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd, gezien de ligging van de site, niet opportuun geacht.

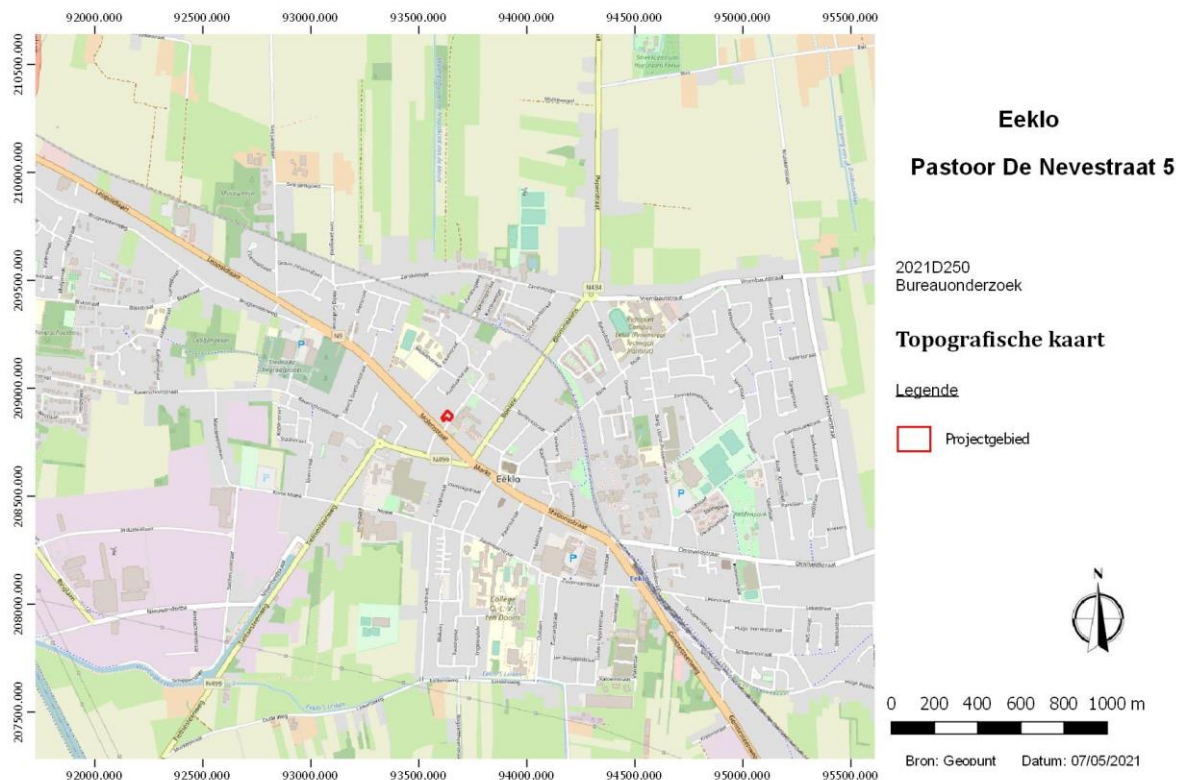
2.2. Topografische situering

Het plangebied bevindt zich te Eeklo, in het noordwesten van de provincie Oost-Vlaanderen. De stad ligt in het Meetjesland en grenst in het noorden aan Sint-Laureins, in het westen aan Maldegem, in het zuiden aan Lievegem in het oosten aan Kaprijke. Het plangebied ligt in het centrum van Eeklo, 240 m ten noordwesten van de Mark met stadhuis, Belfort en 330 m ten noordwesten van de Sint-Vincentiuskerk. Het plangebied situeert zich aan de noordelijke zijde van de Pastoor De Nevestraat, een zijstraat van de Molenstraat. Concreet ligt het plangebied tussen nrs. 5 en 7. Kadastraal is het plangebied terug te vinden onder: Provincie Oost-Vlaanderen, Eeklo, afdeling 2, sectie E, perceelnrs. 130c, 130f, 130g, 130h, 121e, 122c.

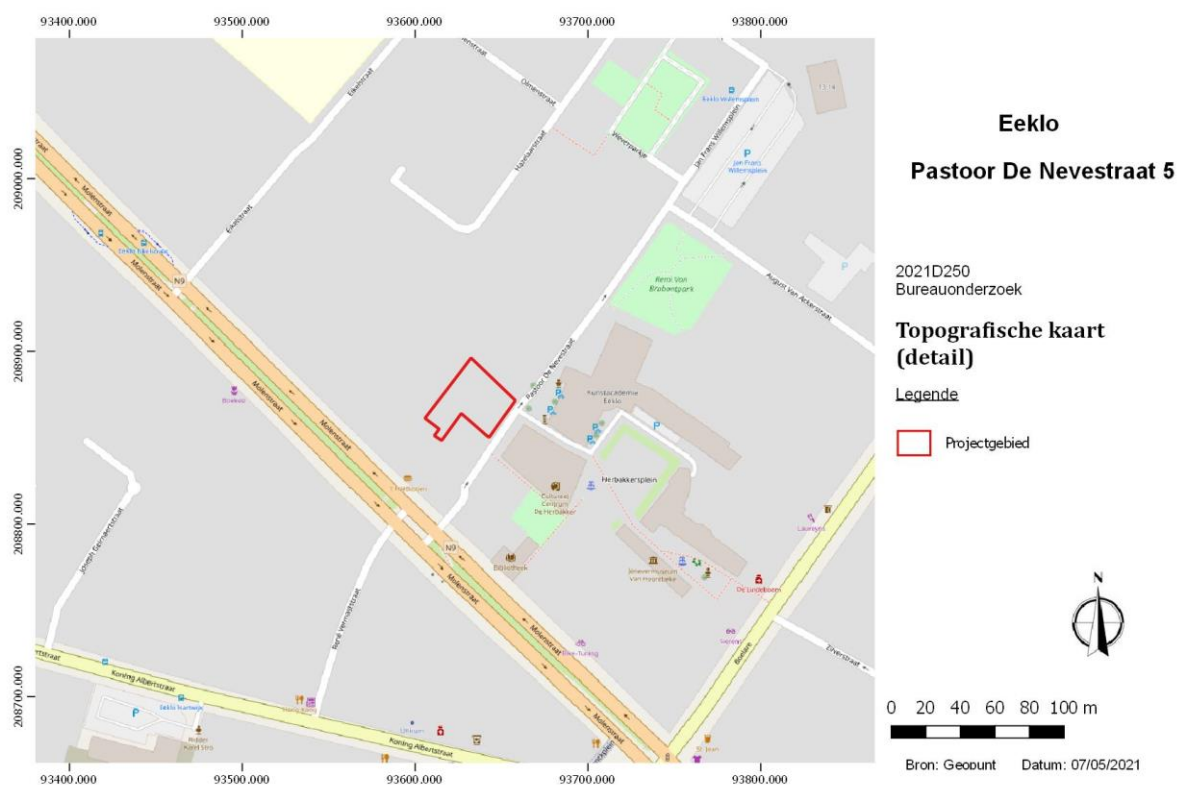
² <https://www.geopunt.be/kaart>

³ <https://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁴ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

Figuur 3 Topografische kaart met aanduiding van het plangebied (Bron: geopunt, NGI)

Figuur 4 Detail van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt, NGI)

Figuur 5 GRB-basiskaart met aanduiding van het plangebied en betrokken perceelnummers. (Bron: geopunt)

2.3. Huidige situatie en geplande werken

Het plangebied is quasi volledig verhard, uitgezonderd een tuinzone (circa 100 m²) in de westelijke hoek. Binnen het plangebied staan verschillende garageboxen (400 m²) en een loods (170 m²). De rest van het plangebied bestaat uit verharding.

De opdrachtgever vraagt een omgevingsvergunning aan met betrekking tot stedenbouwkundige handelingen. Concreet plant de opdrachtgever de bouw van een meergezinswoning bestaand uit drie bouwlagen (12 appartementen). De nieuwbouw wordt onderkelderd, deze onderkeldering heeft een footprint van circa 640 m². De kelderruimte wordt uitgegraven tot op een diepte van -3 m onder het maaiveld, vloerplaat niet inbegrepen. De kelderruimte zal plaats bieden aan 12 parkeerplaatsen, 12 bergingen, tellers en septische putten. De inrit naar deze garage bevindt zich aan de noordelijke kant van de ondergrondse ruimte. Aan de noordwestelijke zijde van de nieuwbouw worden terrassen voorzien, onder deze terrassen situeren zich op rioleringsniveau de regenwaterputten en infiltratieputten (impact van -2 m t.o.v. maaiveld). Nieuwe riolering zal aansluiting maken op de verschillende putten en wordt aangelegd op een diepte van -0,5 à -1 m t.o.v. het maaiveld. De rest van het plangebied wordt afgewerkt met hazelaarstruiken en zomereik. Aan de westelijke zijde zal een petanquebaan aangelegd worden met bijhorend terras. Voor de afwerking moet een ingreep in de bodem van -50 cm t.o.v. het maaiveld gerekend worden.

Figuur 6 Recente orthofoto met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)

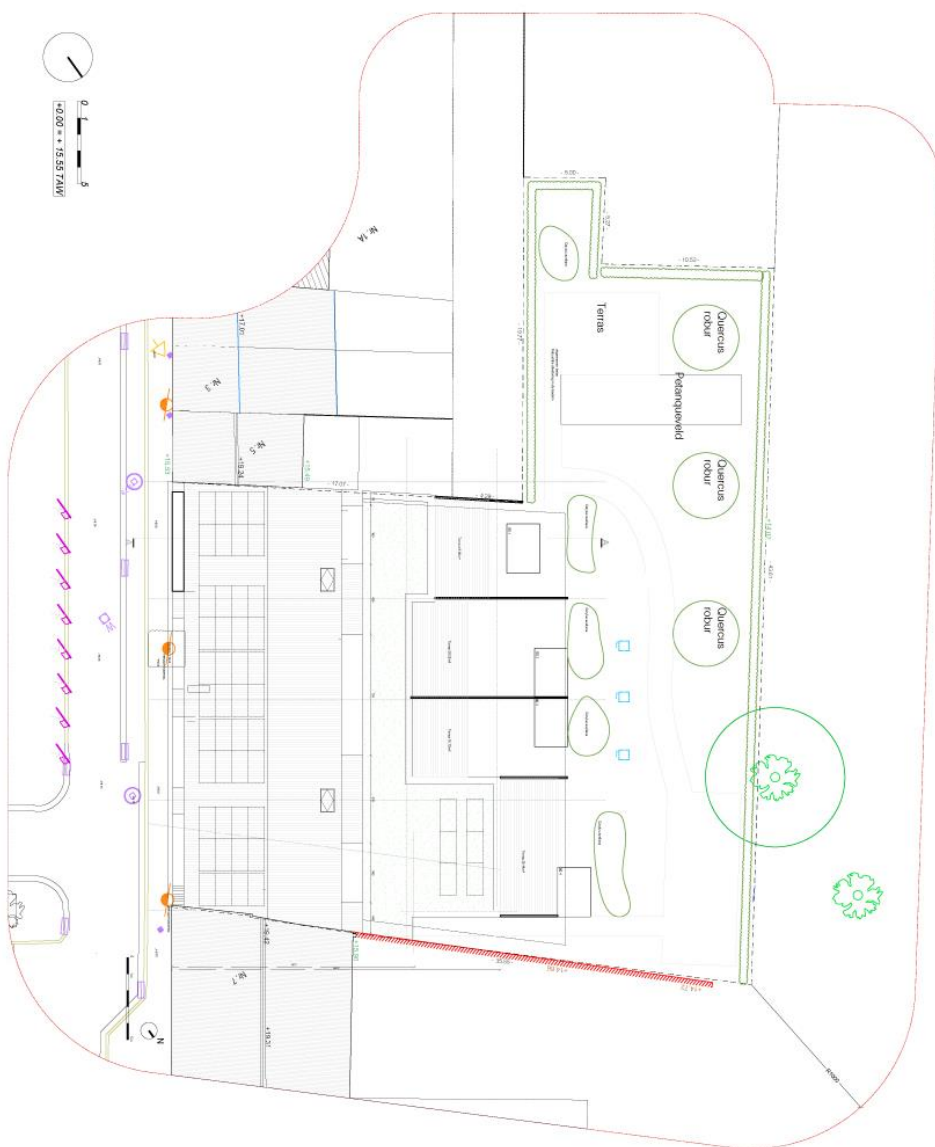
Figuur 7 Zicht op de inrit naar de garages vanaf de Pastoor De Nevestraat. (Bron: opdrachtgever)

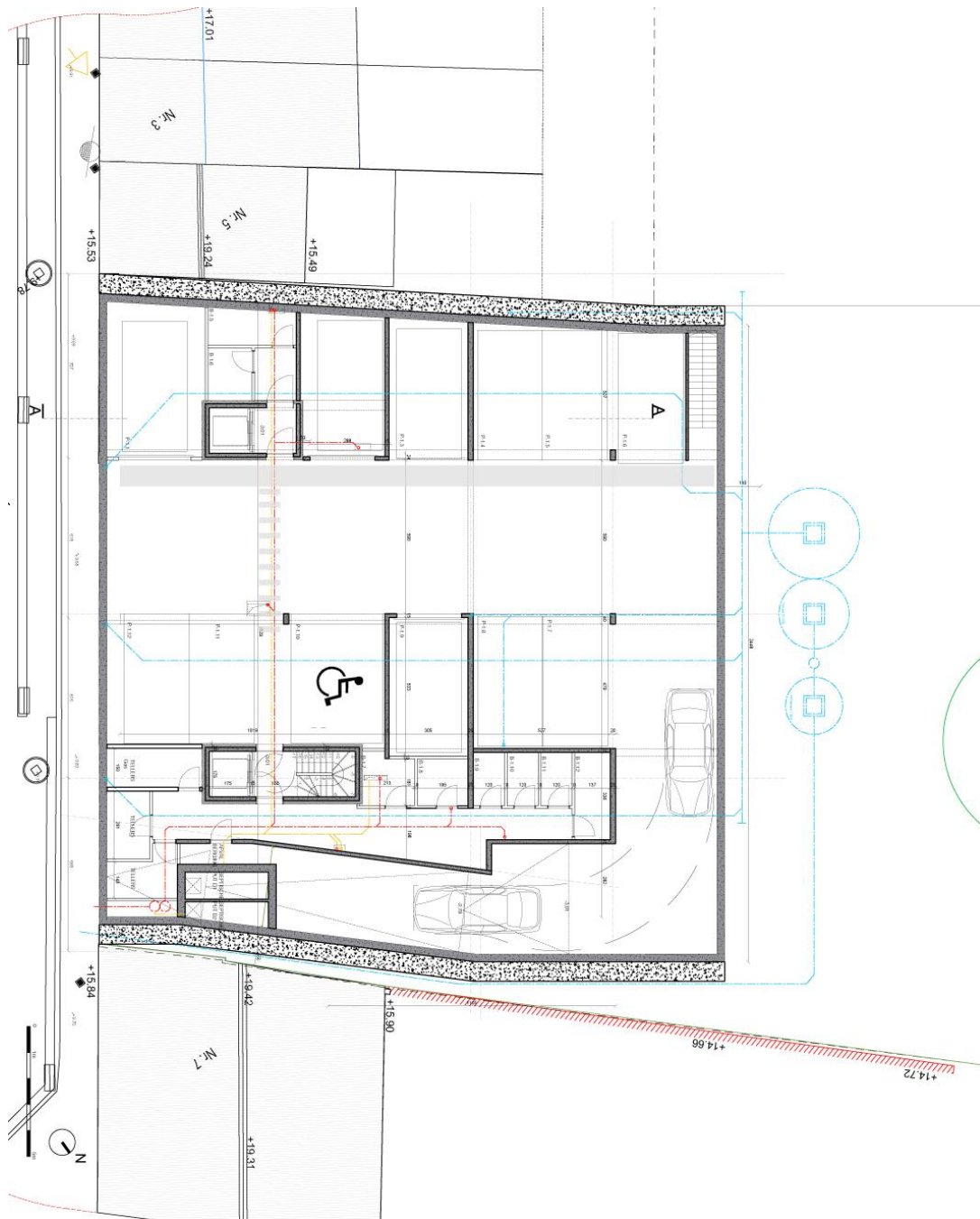
Figuur 8 Zicht op de loods. (Bron: opdrachtgever)

Figuur 9 Verschillende garages binnen het plangebied. (Bron: opdrachtgever)

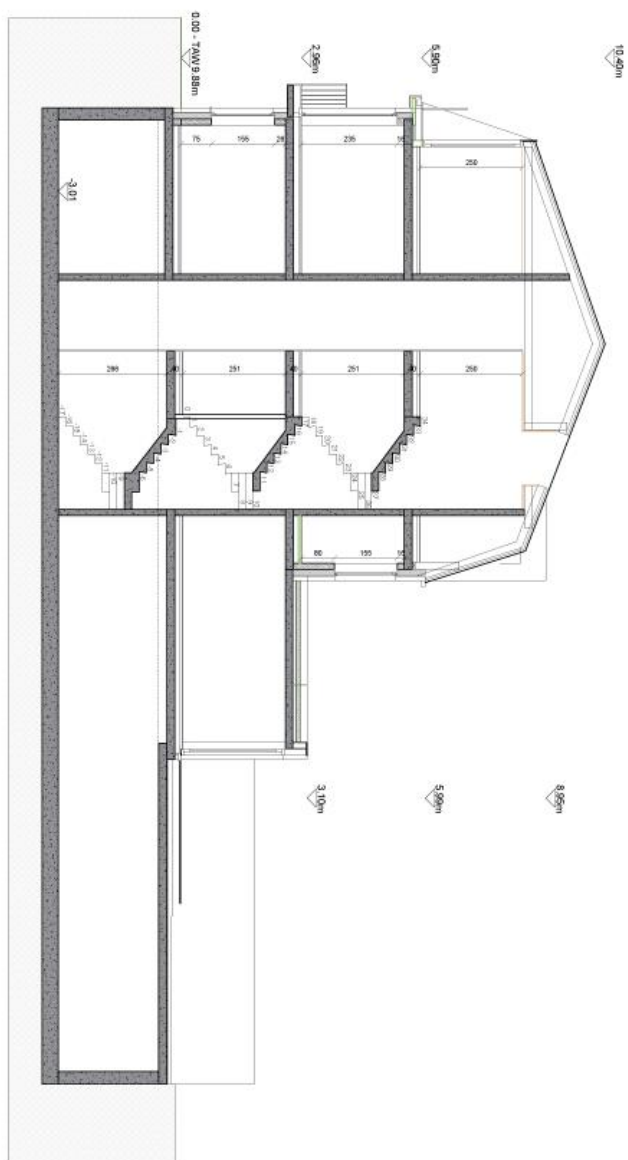

Figuur 10 Uitsnede uit het plan nieuwe toestand. (Bron: opdrachtgever)

Figuur 12 Nieuwbouw gelijkvloers. (Bron: opdrachtgever)

Figuur 13 Doorsnede nieuwbouw. (Bron: opdrachtgever)

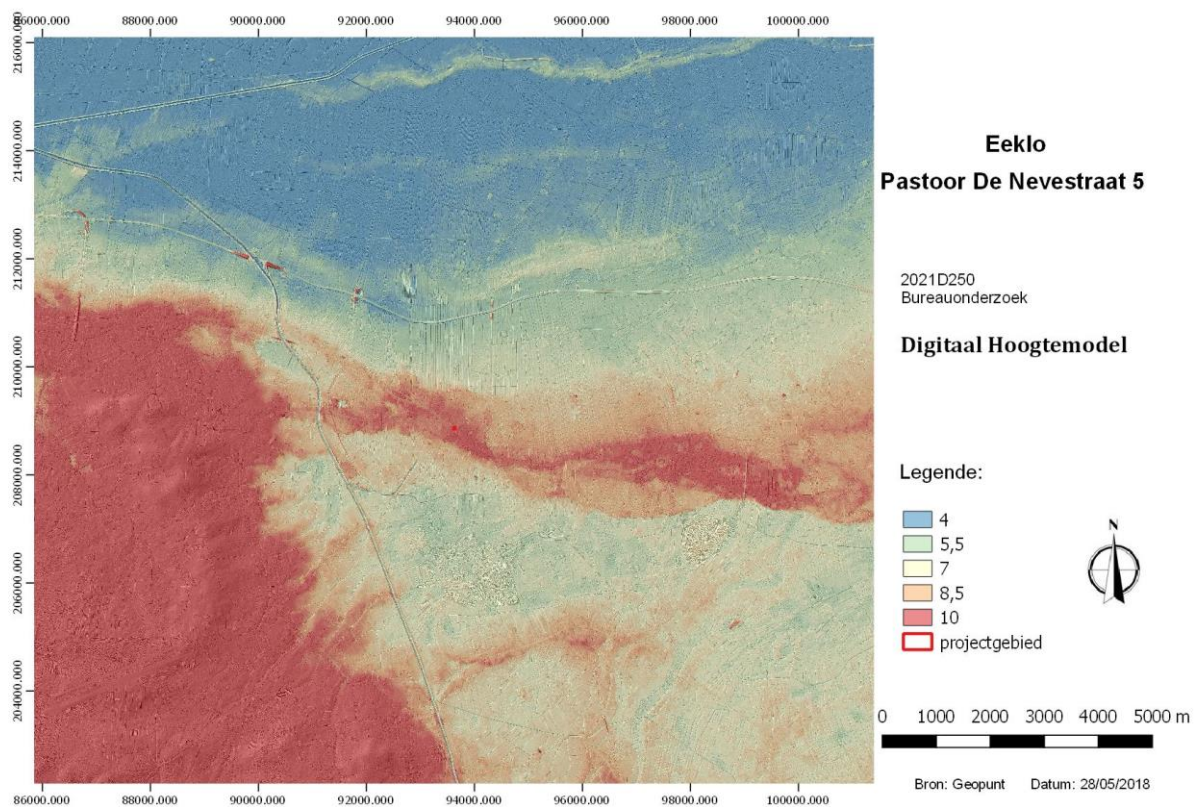
3. Assessmentrapport

3.1. Landschappelijk situering

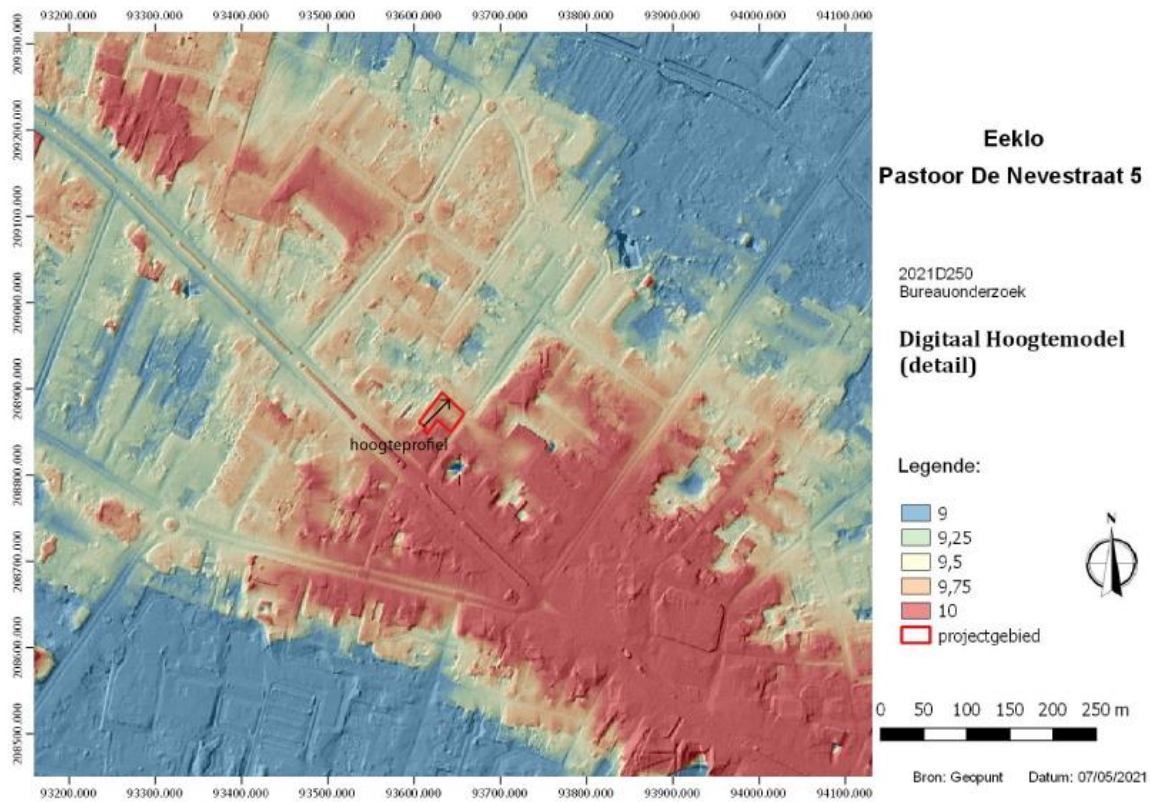
Het projectgebied is gesitueerd in de Vlaamse vallei en bevindt zich binnen het dekzandruggencomplex van Maldegem-Stekene. Het centrum van Eeklo, gelegen rond de historische Sint-Vincentiuskerk, is gelegen op een 9 à 10 m hoge top van een hoger gelegen, matig droge tot zeer droge zandrug, omgeven door een vrij nat landschap, op de grens tussen de waterbekkens van de Schelde in het oosten en de Brugse Polders in het westen. In die natte zandgebieden stromen onder meer de Lieve in het westen, de Bruggravenstroom in het zuiden en de Isabellabeek in het noordoosten. Het plangebied situeert zich aan de noordelijke zijde van deze zandrug. Het plangebied zelf kent een vrij vlak verloop, de TAW varieert tussen +9,7 m en +10 m.

Op de potentiële bodemerosiekaart is geen info voorhanden. In de ruime omgeving bevinden zich evenwel gronden met een zeer laag tot verwaarloosbaar potentieel op erosie.

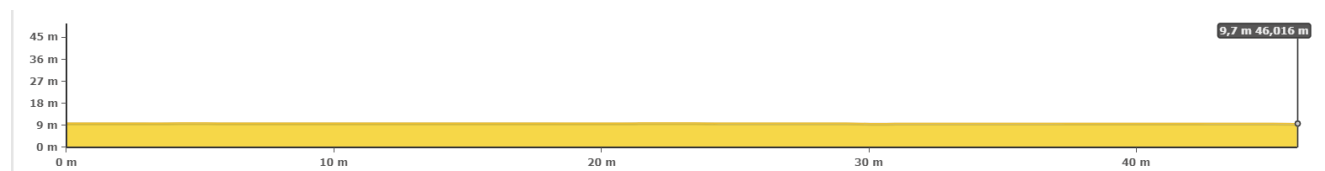
De geomorfologische kaart van de omgeving is niet voorhanden.

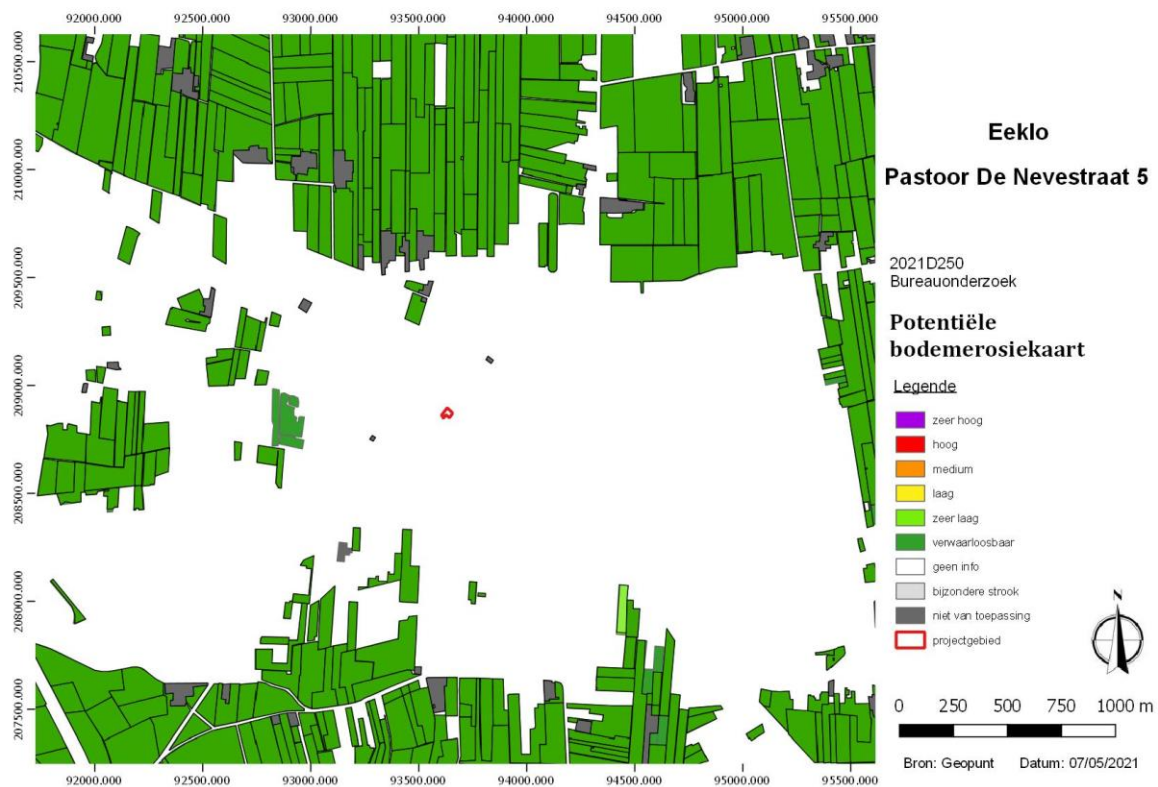
Figuur 14 Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)

Figuur 15 Detail van het digitaal hoogtemodel met hoogteprofielen. (Bron: geopunt)

Figuur 16 Hoogteprofiel. (Bron: geopunt)

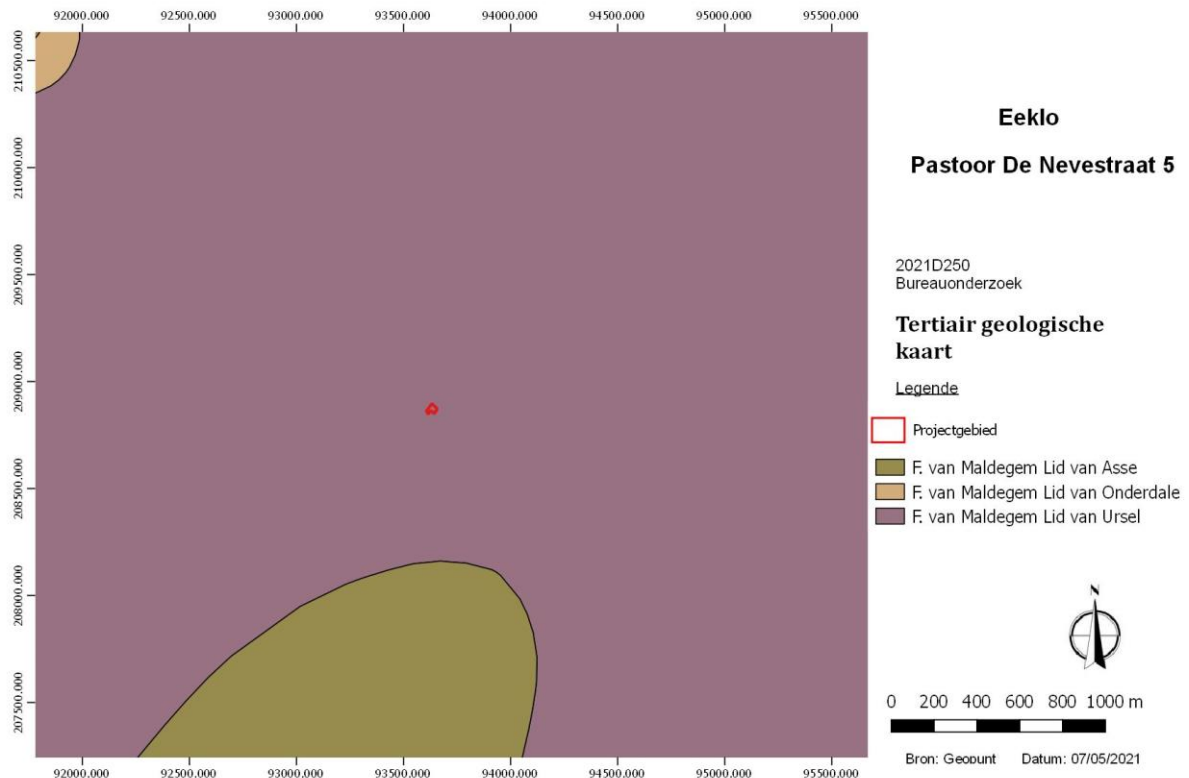
Figuur 17 Potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)

3.2. Geologische situering

Onderstaande geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

3.2.1. TERTIAIR

Het projectgebied is gelegen in het Lid van Ussel (Formatie van Maldegem). De Formatie van Maldegem bestaat uit afwisselingen van mariene zanden en kleien afgezet onder invloed van eustatische zeespiegelschommelingen. Het Lid van Ussel is een homogene grijsblauwe zware klei die niet kalk- of fossielhoudend is. De klei wordt lokaal uitgebaat voor de baksteenindustrie.

Figuur 18 Tertiair geologische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)

3.2.2. QUARTAIR

Het Tertiair (of liever het Neogeen) wordt gevolgd door de jongste periode in de aardgeschiedenis: het Quartair. Deze periode vangt dus 2.58 miljoen jaar geleden aan en is onderverdeeld in twee tijdvakken: het Pleistoceen en het Holoceen.

Het Pleistoceen (2.58 Ma - 11.7 ka) wordt gekenmerkt door grote schommelingen in het klimaat. De (vaak relatief lange) tijden waarin een koud klimaat bestond worden ijstijden (glacialen) genoemd. Tijden waarin het klimaat meer op dat van nu leek worden aangeduid met de term tussenijstijden (interglacialen) aangeduid. Deze grote klimaatschommelingen hadden grote gevolgen en de resultaten daarvan zijn vandaag de dag nog op veel plekken in het landschap te herkennen.

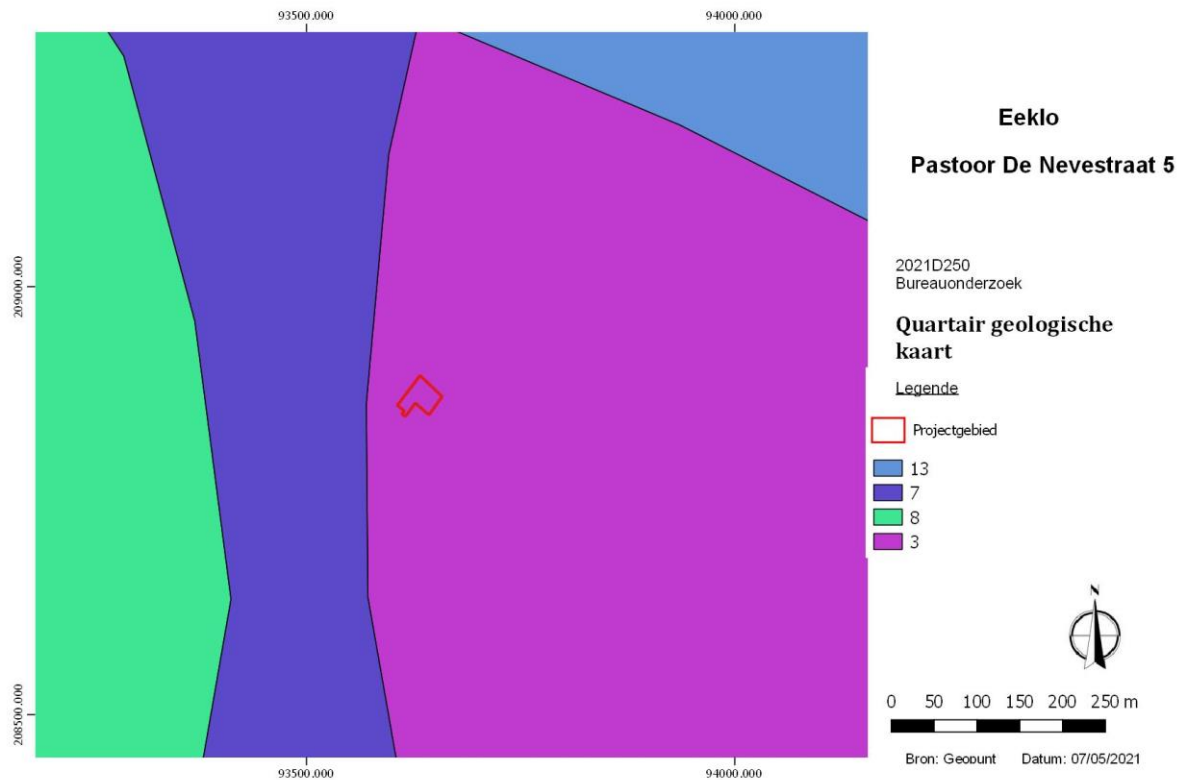
Het jongste tijdvak is (vooralsnog) het Holoceen (11.7 ka – heden). Dit tijdvak is gekenmerkt door een redelijk warm klimaat en is daarom ook geclassificeerd als een interglaciaal. Met name in het laatste deel van dit tijdvak is de invloed van de mens op de aarde sterk toegenomen, wat voor de geologie grote gevolgen heeft.⁵

De sedimenten van Quartaire ouderdom worden op grote schaal aan het oppervlak aangetroffen en zijn weergegeven op de Quartairgeologische kaart volgens het principe van profieltypekartering. Daarbij worden lithologie, genese en (chrono-) stratigrafie aangehouden als de belangrijkste kenmerken waar gronden op worden ingedeeld. De dikte van de Quartaire afzettingen varieert sterk in Vlaanderen, van minder dan een meter tot circa 30 meter.⁶

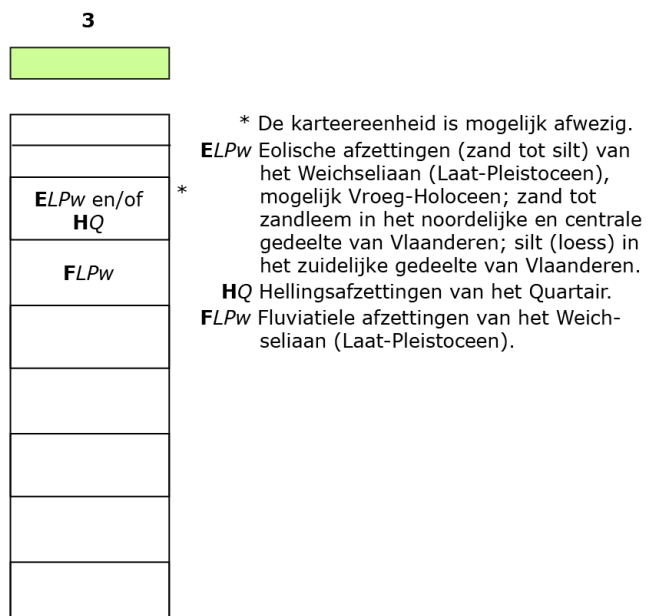
Het projectgebied is gelegen in het Quartair Type 3. Dit type bestaat uit een basis van fluviaatle afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen bevatten van het Quartair.

⁵ <http://www.stratigraphy.org/index.php/ics-chart-timescale> ICS, 2017

⁶ <https://www.dov.vlaanderen.be/page/quartairgeologische-kaart-150000> DOV, 2019

Figuur 19 Quartair geologische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)

Figuur 20 Uitleg type 3 Quartair geologische kaart. (Bron: geopunt)

De bodemkaart binnen het plangebied geeft een OB-code, dit zijn bebouwde gronden. Deze kartering is logisch gezien de hoge bebouwingsgraad binnen en rondom het plangebied. Ten noorden van ons plangebied bevinden zich zandbodems met duidelijke ijzer en/of humus B-horizont (Zbg, Zaq, Zch). Ten zuiden situeren zich zandbodems met een onbepaald profiel (Zcp, Zdp).

Gelegen op een langgerekte zandrug te midden een laaggelegen gebied was Eeklo een uitstekende locatie voor vroegere gemeenschappen. Over de vroegste ontwikkeling van Eeklo en de stichting van de kerk is niets geweten. In 1240 ontvangt Eeklo de stadsrechten van Johanna van Constantinopel. De stadskeure gaf het dorp eigen rechtspraak en legde het grondgebied vast. Eeklo heeft desalniettemin nooit stadsmuren gekend. Het eerste 'stedehuis' werd kort daarna opgericht op de plaats van het huidige stadhuis van rond 1650. Religieuze instellingen zoals de Gentse Sint-Pietersabdij, de Gentse SintBaafsabdij en het Brugse Sint-Janshospitaal speelden een voorname rol in de ontwikkeling van de regio. De in 1878 gesloopte kerk kent al zeker een 13de-eeuwse voorganger. De economische interessante ligging langsheen een belangrijke handelsweg tussen Brugge en Antwerpen, verbonden met Gent via het Leiken, stelde Eeklo in staat zich als handelsstadje te ontwikkelen. Vooral de lakennijverheid was belangrijk voor de stad. Binnen het graafschap Vlaanderen ressorteert Eeklo onder het Brugse Vrije. Gedurende de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) kwam Eeklo in de frontlijn te liggen met veel vernielingen voor het gehele historische centrum tot gevolg. Na de pacificatie herleeft Eeklo stilaan en wordt de draad van textielmanufactuur heropgenomen, wat in de 19de eeuw de basis vormt voor het industrialisatieproces. Dit loopt gelijk met de promotie van Eeklo tot administratieve en kerkelijke hoofdstad van het Meetjesland. Uit deze periode stammen de neogotische gebouwen en rijen van werkmanshuisjes die op heden nog het straatbeeld bepalen.

22

3.5. Kaartmateriaal

Een schets van de stad Eeklo uit 1693 toont een vrij bescheiden dorpskern. Het plangebied situeert zich aan de westelijke rand van het stadswefsel, langsheen de huidige Molenstraat. Het is onduidelijk of het plangebied bebouwing aansnijdt.

De kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik werd opgesteld tussen 1771 en 1777 door de graaf de Ferraris. Het is een interessant document, omdat alle gebouwen ingemeten werden en ook de omgeving werd vrij waarheidsgetrouw opgetekend (rivieren, grachten, poelen, bossen, hagen, etc.). Er dient wel de kanttekening gemaakt te worden dat deze kaart vooral vanuit een militair standpunt opgetekend werd. De gebieden die in dat kader minder interessant waren, werden minder nauwkeurig ingemeten. De projectie moet wellicht wat naar het zuidoosten worden verschoven, tegen de Pastoor De Nevestraat. Hoe dan ook situeert zich grotendeels akkerland binnen het plangebied, met in het westen misschien wat bebouwing.

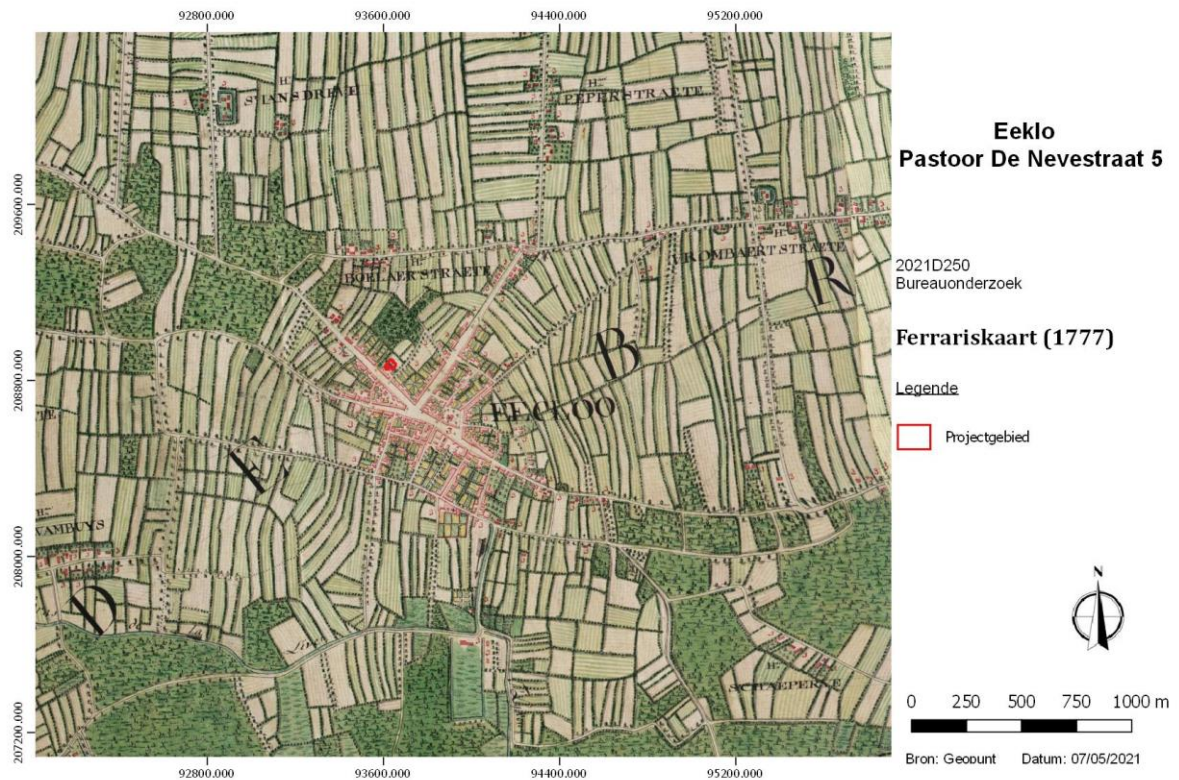
De kadastrale kaarten die tot de Atlas der Buurtwegen werden opgemaakt tussen 1843 en 1845 naar aanleiding van de uitvoering van een wet uit 1841. De bedoeling was een inventaris te maken van alle kleine wegen met openbaar karakter. Binnen het plangebied staat misschien bebouwing op het zuidelijkste deel van het plangebied, de rest van het plangebied is onbebouwd. De bebouwing concentreert zich langs de Molenstraat en meer ten zuiden van het plangebied.

Philippe Vandermaelen (1795-1869) is de stichter van het "Établissement géographique de Bruxelles". Hij publiceerde de eerste uitgave van een topografische kaart van België op metrische schaal. Voordien waren schalen grafisch, of werden ze uitgedrukt in plaatselijke maten (el, vadem, mijl, ...). Hij werkte samen met Paul Gérard, die na het vertrek van de Hollanders in 1830, in het bezit gebleven was van de punten van tweede en derde orde van de triangulatie van Erzey. Hij maakte verschillende kaarten van België op basis van dit geodetische net en volgens de gewijzigde projectie van Flamsteed. Ook op deze kaart, net als de Popp-kaart, wordt er geen bebouwing weergegeven binnen het plangebied.

De orthofoto uit 1971 is weinig gedetailleerd maar waarschijnlijk zijn de garages en de loods reeds aanwezig binnen het plangebied. De situatie blijft ongewijzigd tot op heden.

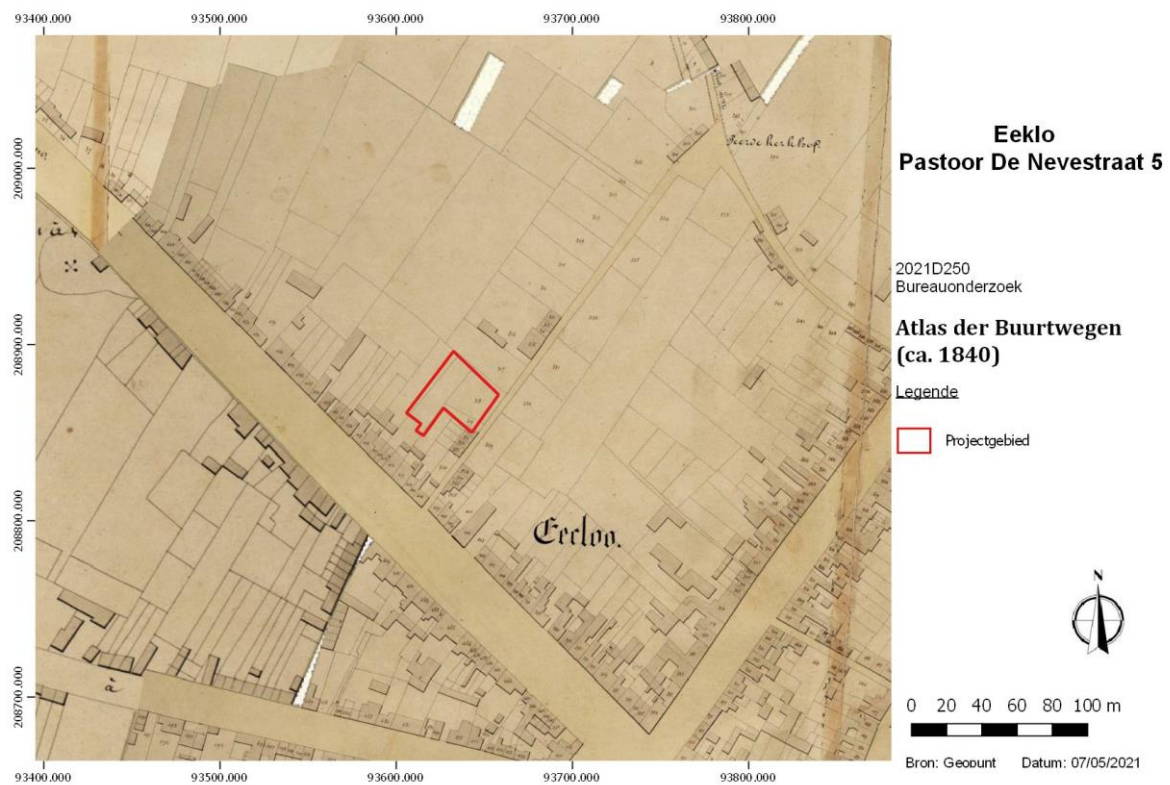
Figuur 22 Schets van Eeklo in 1639. (Bron: [Imageviewer Rijksarchief in België](#))

Figuur 23 Ferrariskaart (1777) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)

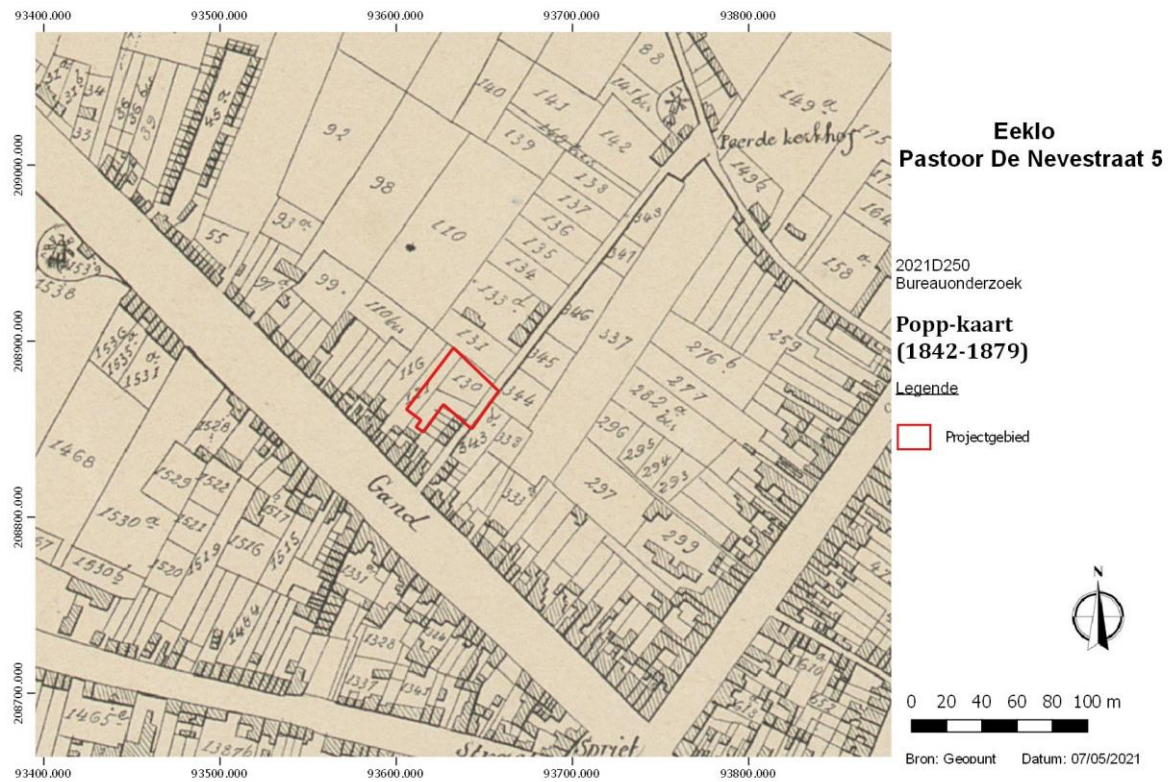
Figuur 24 Detail van de Ferrariskaart (1777) met projectie van het plangebied. Correctie in het geel. (Bron: geopunt)

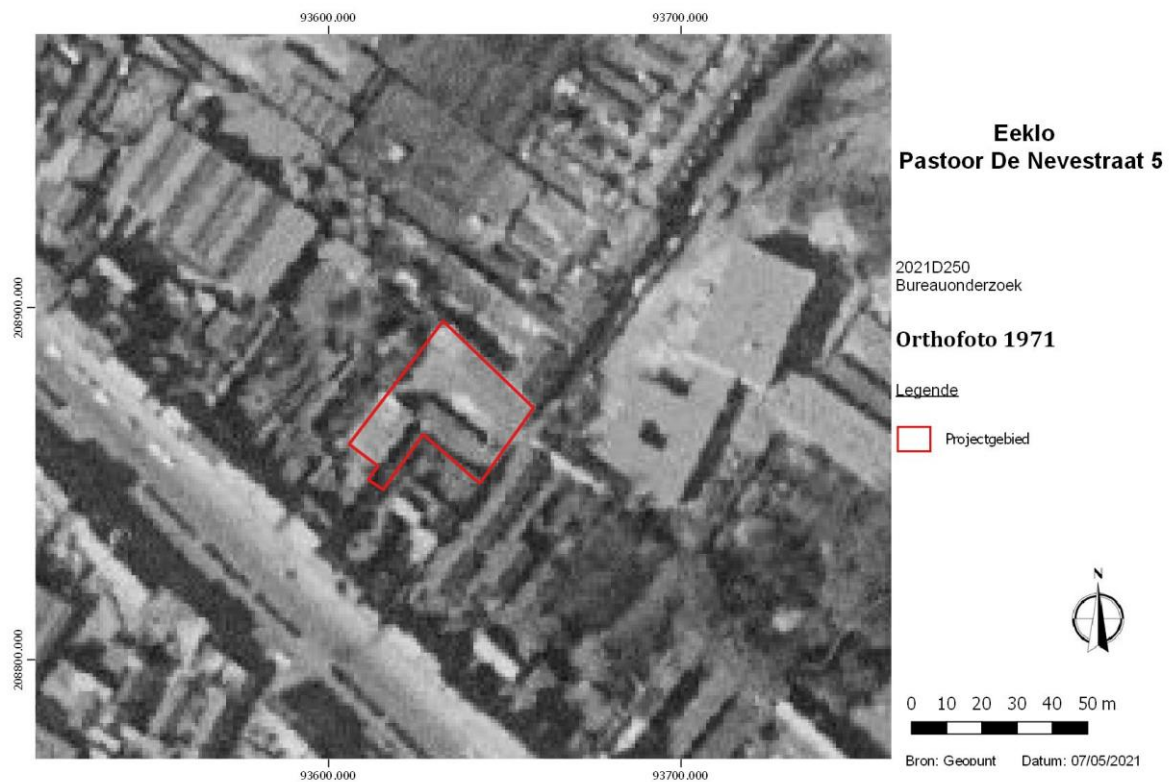
Figuur 25 Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) met projectie van het plangebied. (Bron: geopunt)

Figuur 26 Kaart Vandermaelen (1846-1854) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)

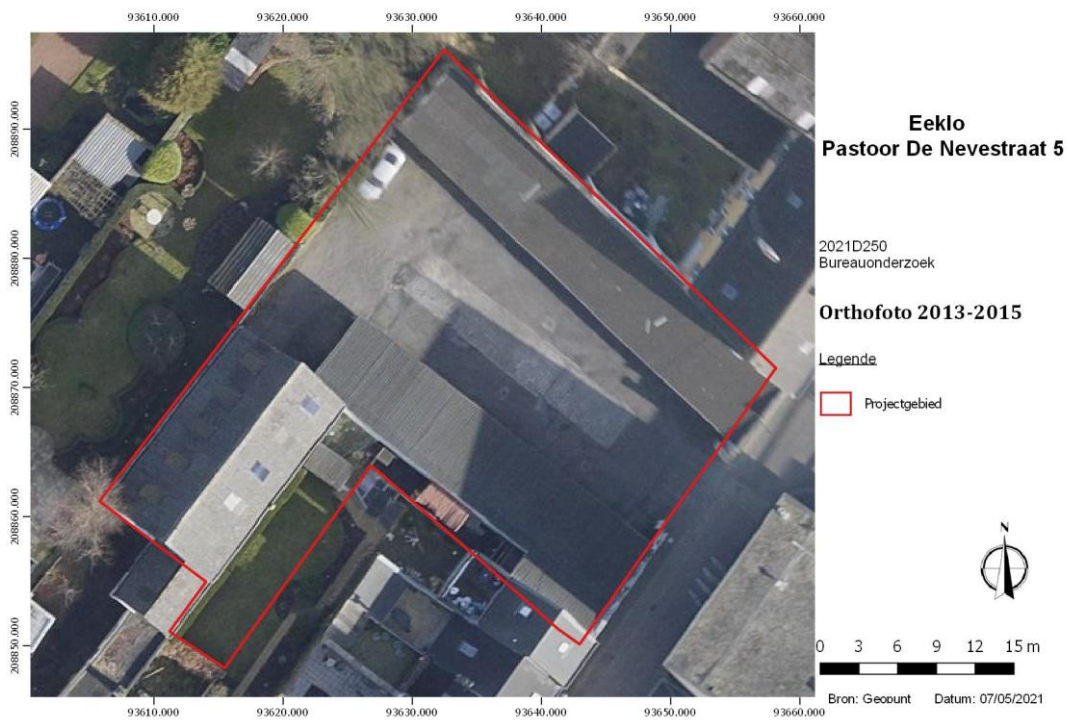
Figuur 27 Popp-kaart (1842-1879) met projectie van het plangebied. (Bron: geopunt)

Figuur 28 Orthofoto uit 1971. (Bron: geopunt)

Figuur 29 Orthofoto uit 1979-1990. (Bron: geopunt)

Figuur 30 Orthofoto uit 2013-2015. (Bron: geopunt)

3.6. Archeologische voorkennis

De belangrijkste bron voor de archeologische gegevens werd bekomen via de CAI. In onderstaande lijst worden de relevante CAI-items opgesomd. Voor de interpretatie en met het oog op het formuleren van een goede archeologische verwachting van het plangebied wordt een onderscheid gemaakt tussen archeologische prospecties en opgravingen enerzijds en archeologische en historische indicatoren anderzijds. In een deel drie worden recente archeologische nota's rondom het plangebied besproken.

3.6.1. ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIES EN OPGRAVINGEN/VONDSTMELDINGEN

- CAI 211762⁸: Ten noorden van ons plangebied, ter hoogte van de Molenstraat werd naar aanleiding van een geplande verkaveling een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. In totaal werden 5 proefsleuven aangelegd op een terrein van 4370 m². Op de profielen werd een A-C situatie herkend waarbij duidelijk was dat de bodem in een recent verleden werd afgegraven. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden diverse diepe, recent opgevulde kuilen waargenomen. Deze kuilen konden in verband gebracht worden met zandwinningsactiviteiten in een niet zo ver verleden. Het terrein was te sterk verstoord, er werd bijgevolg geen enkel archeologisch spoor gevonden.

3.6.2. ARCHEOLOGISCHE EN HISTORISCHE INDICATOREN

Losse vondst/toevalsvondst:

- CAI 31600: ten westen van ons plangebied werd ter hoogte van de Raverschootstraat een gepolijste silex-bijl gevonden.

Erfgoedonderzoek:

- CAI 31526⁹: ten westen van ons plangebied bevond zich vroeger een molen met huis, thans verdwenen.
- CAI 31527¹⁰: ten westen bevond zich een molen waarvan de eerste vermelding teruggaat tot 1636, mogelijks was de molen ouder.
- CAI 31551¹¹: molen aanwezig in de 15de eeuw (mogelijk ouder), in de 16de eeuw verwoest.
- CAI 31552¹²: ten noorden bevond zich en thans verdwenen molen. De molen stond er zeker in de 16de eeuw en werd na verwoesting heropgebouwd in de 17de eeuw.
- CAI 30432: ten zuiden van ons plangebied bevindt zich de Onze Lieve Vrouw Ten Doorn, kapel, klooster en schoolcomplex. Het huidige klooster- en scholencomplex met kapel van O.-L.-Vrouw Ten Doorn is een indrukwekkend ensemble waarvan de geschiedenis teruggaat tot het midden van de 15de eeuw.
- CAI 30430¹³: op deze locatie bevindt zich het stadhuis. Vermoedelijk dateert het stadhuis uit de 13de eeuw (Schepenhuis). Het werd volledig herbouwd in 1650.
- CAI 40021¹⁴: ten zuiden van ons plangebied bevindt zich de Sint-Vincentiuskerk. De kerk dateert vermoedelijk uit de romaanse periode (12de eeuw). Meermaals herbouwd, de huidige kerk werd voltooid in 1883.

⁸ Vanoverbeke R., Krekelbergh N. 2015.

⁹ Pille F., 2001, pp. 2-11.

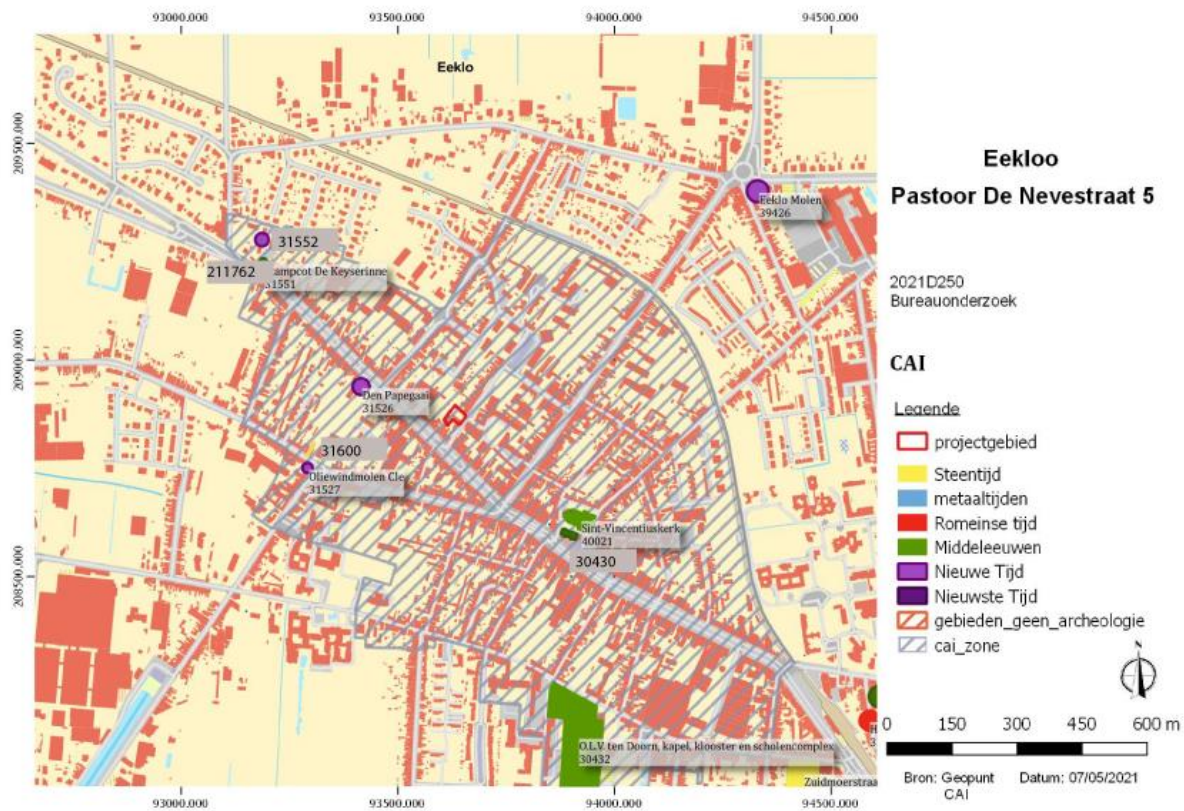
¹⁰ Ibidem.

¹¹ Ibidem.

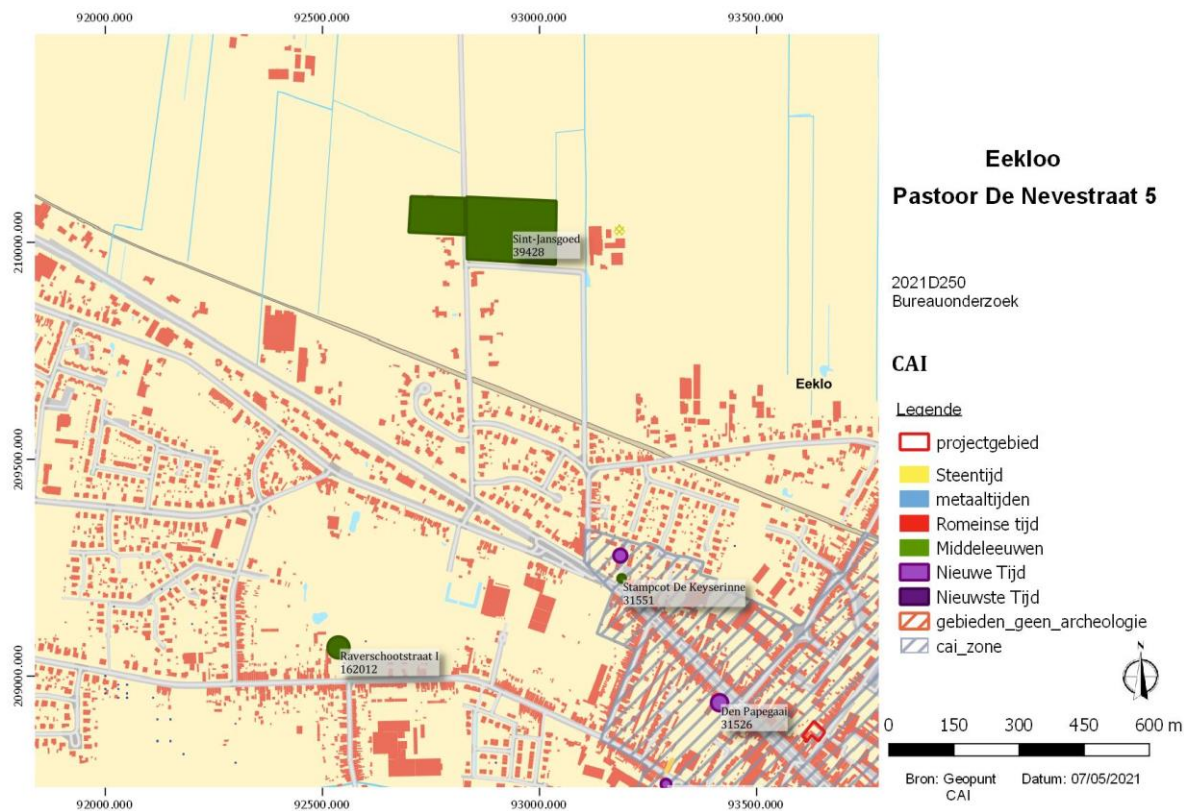
¹² Ibidem.

¹³ Pille F., 2003, pp. 57-67.

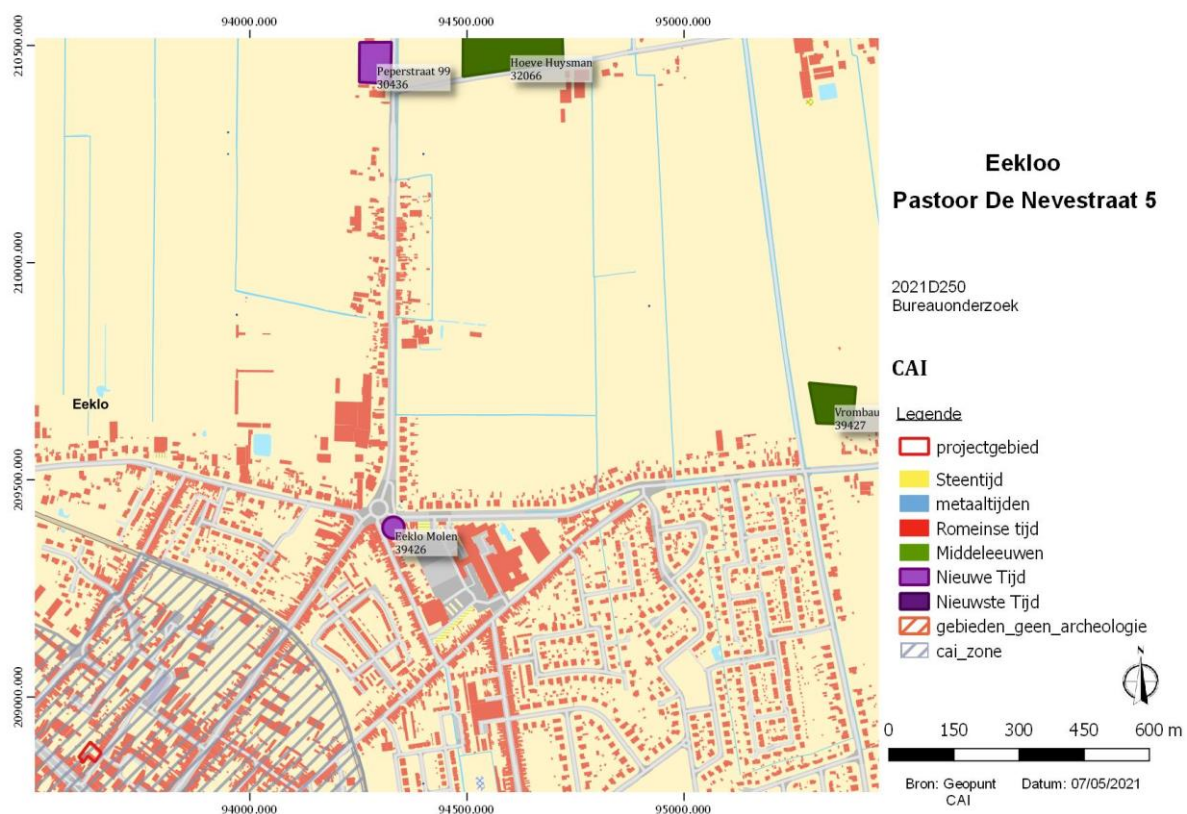
¹⁴ Tondat R., 1992, pp.3-17.

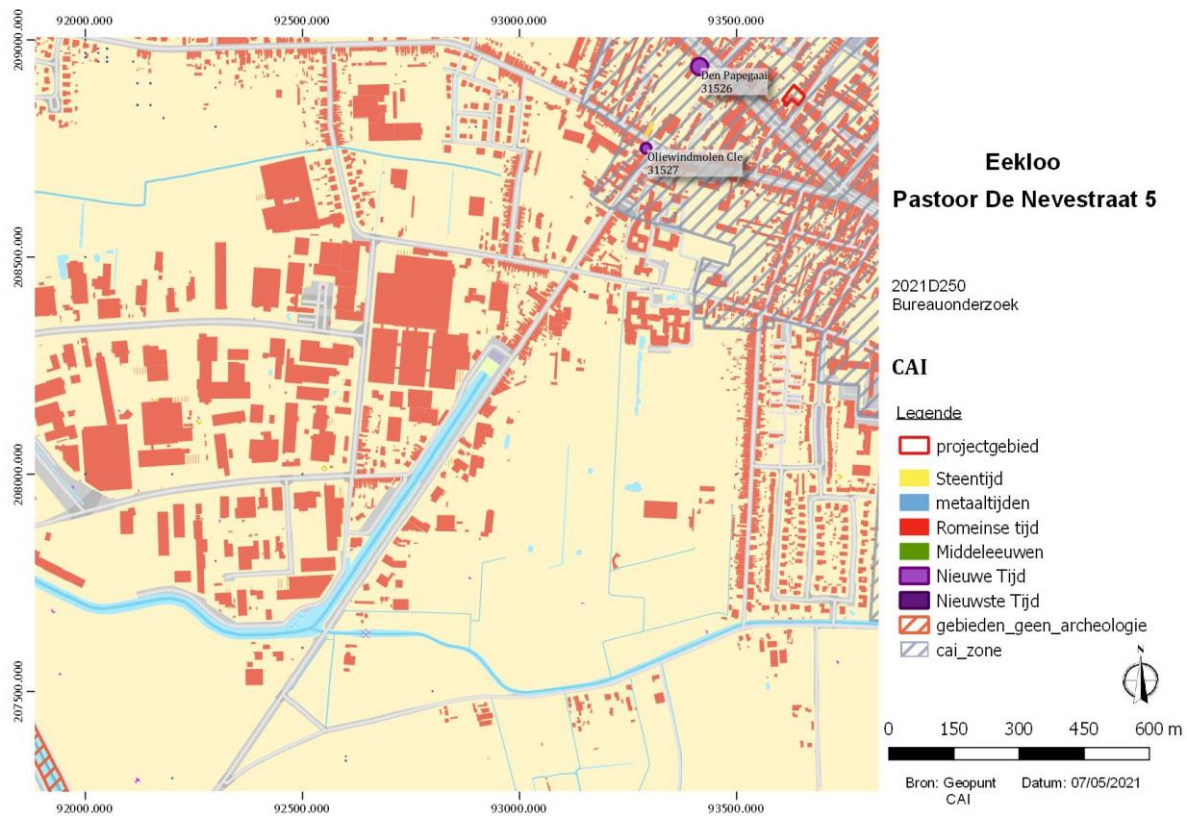
Figuur 31 Centraal Archeologische Inventaris (CAI). (Bron: geopunt)

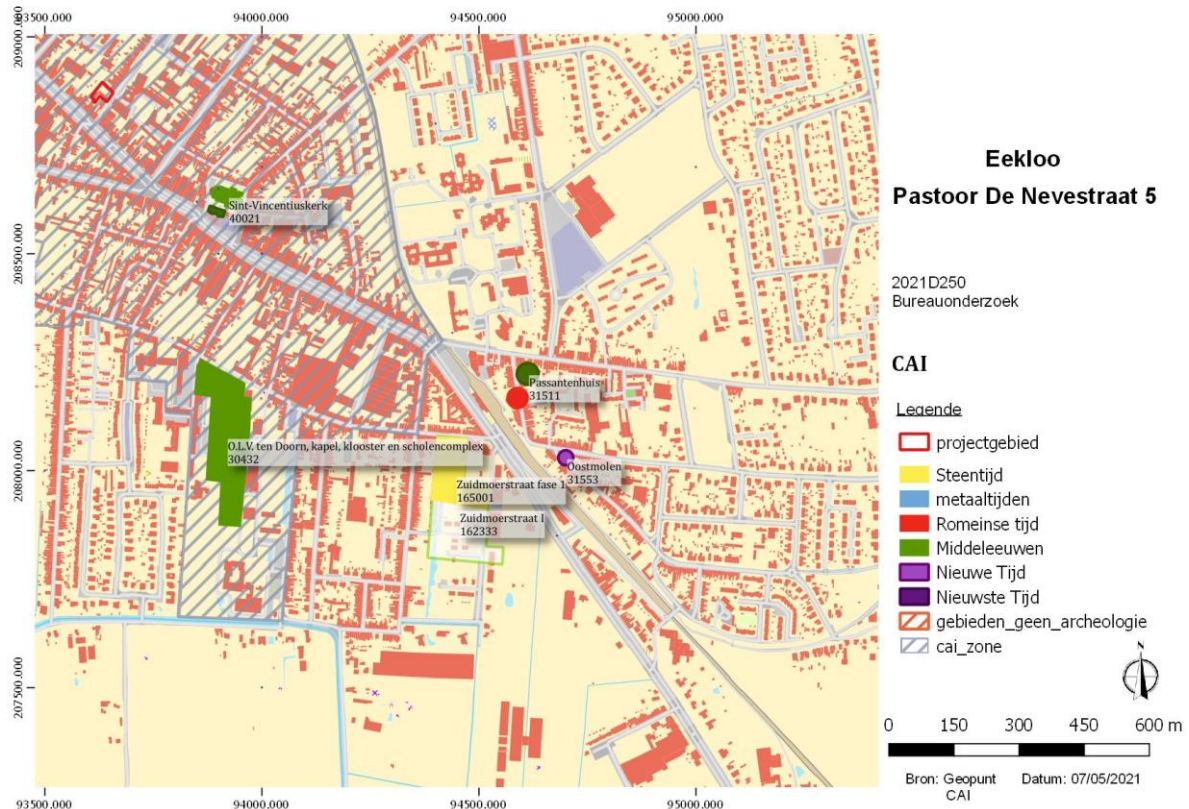
Figuur 32 Centraal Archeologische Inventaris (CAI). (Bron: geopunt)

Figuur 33 Centraal Archeologische Inventaris (CAI). (Bron: geopunt)

Figuur 34 Centraal Archeologische Inventaris (CAI). (Bron: geopunt)

Figuur 35 Centraal Archeologische Inventaris (CAI). (Bron: geopunt)

3.6.3. ARCHEOLOGISCHE NOTA'S

- Eeklo Schietpoelstraat¹⁵: ten noorden van ons plangebied werd naar aanleiding van stedenbouwkundige handelingen 4 proefsleuven aangelegd. Over het algemeen werd een A-C profiel waargenomen met plaatselijk nog een restant van een B-horizont. Er werden 4 spoornummers uitgedeeld die behoren aan dezelfde grachtstructuur. Andere sporen werden niet aangetroffen met uitzondering van diverse recente kuilen en verstoringen. Er werd bijgevolg geen verder onderzoek geadviseerd.
- Eeklo Stationsstraat 77-83¹⁶: ten zuidoosten van ons plangebied werd naar aanleiding van stedenbouwkundige handelingen een landschappelijk booronderzoek en proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Het bureauonderzoek toonde sterk verstoorde pakketten aan, het potentieel op steentijdsites was bijgevolg nihil. In totaal werden 2 proefsleuven aangelegd op het plangebied. Er werden geen grondsporen waargenomen tijdens het proefsleuvenonderzoek.
- Eeklo Raverschootstraat¹⁷: Ten westen van ons plangebied waren stedenbouwkundige handelingen de aanleiding voor het uitvoeren van een proefsleuvenonderzoek. Op het te onderzoeken terrein werden geen archeologisch relevante sporen waargenomen. Het terrein is wel bezaaid met recente sporen/verstoringen en natuurlijke sporen. De recente verstoringen zijn allemaal terug te brengen tot de voormalige weverij en zijn verschillende bouw- en afbraakfasen.
- Eeklo Burgemeester Lionel Pussemierplein¹⁸: aanleiding van het proefsleuvenonderzoek was de geplande aanleg van een parking. In totaal werden 5 proefsleuven aangelegd. Het sporenbestand bestond uit o.a. greppels die in verband met 19de-eeuwse perceelsgrenzen gebracht kunnen worden.
- Eeklo Boelare¹⁹: net ten oosten van ons plangebied werd naar aanleiding van stedenbouwkundige handelingen een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. De bodemopbouw bestond uit een sterk verstoorde A-C opbouw. De aangetroffen antropogene sporen waren allen van vrij recentelijke aard.

¹⁵ [Vooronderzoek Eeklo Eeklo Schietpoelstraat | Archeologieportaal Onroerend Erfgoed](#)

¹⁶ [Vooronderzoek Eeklo Eeklo Stationsstraat 77-83 | Archeologieportaal Onroerend Erfgoed](#)

¹⁷ [Vooronderzoek Eeklo Eeklo Raveschootstraat | Archeologieportaal Onroerend Erfgoed](#)

¹⁸ [Vooronderzoek Eeklo Burgemeester Lionel Pussemierplein | Archeologieportaal Onroerend Erfgoed](#)

¹⁹ [Vooronderzoek Eeklo Boelare | Archeologieportaal Onroerend Erfgoed](#)

4. Synthese

4.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Voor wat betreft de periode van de steentijden werden nog geen vondsten gedaan rondom het plangebied uitgezonderd een gepolijste bijl ter hoogte van de Raverschootstraat. Het plangebied kent een matig tot laag potentieel voor het aantreffen van een paleobodem en bijgevolg een steentijdartefactensite. Dergelijke bodems moeten eerder gezocht worden in de beekvalleien rondom de historische stadskern.

Het bureauonderzoek toonde aan dat het plangebied een vrij goede ligging kent (op een hoge zandrug) en mogelijks een zekere aantrekking moet gehad hebben op de eerste landbouwersgemeenschappen. Zogenaamde klassieke grondsporen kunnen voorkomen binnen het plangebied, dit zijn archeologische sporen direct onder het niveau van het maaiveld.

Voor wat betreft sporen (fundering, vloerniveaus van historische bebouwing) die in verband gebracht kunnen worden met de historische stadskern (vanaf de late middeleeuwen) is het potentieel matig tot laag. Historisch kaartmateriaal toont aan dat er vermoedelijk geen bebouwing voorkomt binnen het plangebied tot in de 20ste eeuw.

4.2. Onderzoeksvragen

Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Het plangebied bevindt zich binnen de historische stadskern van Eeklo. Archeologische en historische indicatoren tonen aan dat er zich een zeker potentieel bevindt in de historische stadskern van Eeklo, met bebouwing vanaf circa de 13de eeuw. Op basis van het historisch kaartmateriaal is het plangebied vermoedelijk in de 17de eeuw in gebruik als akkerland/weiland. Ook in de 18de eeuw is het plangebied nog in gebruik als akkerland (cfr. Ferrariskaart). Net ten westen van het plangebied situeert zich bebouwing. Op 19de-eeuws kaartmateriaal staat geen bebouwing binnen het plangebied, de huidige aanwezige bebouwing verschijnt in de loop van de 20ste eeuw.

Op archeologisch vlak kan gesteld worden dat er rondom het plangebied nog maar weinig archeologisch onderzoek werd uitgevoerd. Enkele archeologische onderzoeken tonen aan dat er meermaals aan subrecente (zand)winningsactiviteiten werd gedaan in de ruime omgeving van ons plangebied.

Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Het plangebied is grotendeels verhard en er staan enkele garageboxen. Wat de impact is geweest van de aanleg en bouw van deze elementen is niet geweten.

Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Het plangebied situeert zich ter hoogte van een zandrug. Deze ligging is interessant als locatie voor oude landbouwersgemeenschappen.

Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De geplande werken zullen een vrij grote impact hebben op het bodemarchief.

Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan op basis van het bureauonderzoek alleen niet vastgesteld worden.

Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Verder onderzoek wordt noodzakelijk geacht, dit wordt toegelicht in het Programma van Maatregelen.

5. Besluit

Naar aanleiding van stedenbouwkundige handelingen ter hoogte van de Pastoor De Nevestraat te Eeklo werd een archeologienota opgesteld. Het bureauonderzoek toonde aan dat het plangebied gelegen is ter hoogte van een zandrug, meer bepaald de noordelijke zijde van de zandrug waarop de historische stadskern van Eeklo zich ontwikkelde. Het bureauonderzoek toonde aan dat er een zeker potentieel is voor wat betreft klassieke grondsporen vanaf de periode van de eerste landbouwersgemeenschappen. Na confrontatie met de geplande werken werd besloten om een prospectie met ingreep in de bodem te adviseren na afbraak van het huidige gebouwenbestand. De te volgen strategie is te lezen in het programma van maatregelen.

Bibliografie

<https://www.geopunt.be/kaart>

<https://www.cartesius.be/CartesiumPortal/>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>

<https://maps.nls.uk/ww1/trenches/>

Onuitgegeven Bronnen

Vanoverbeke R., Krekelbergh N. 2015: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem. Eeklo, Molenstraat, BAAC Vlaanderen rapport 123, Gent.

Uitgegeven Bronnen

Pille F., 2001, Ondergang en wederopbouw van de Eeklose molens (1580-1650), *De Eeklose Dobbelgebakkene (HGK Eeklo)*, 10, 1, pp. 2-11.

Pille F., 2003, Zes eeuwen Stadhuis (de 15de en 16de eeuw), *De Eeklose Dobbelgebakkene (HGK Eeklo)*, 12, 2, pp. 57-67.

Tondat R., 1992, *De oude kerk van de stad Eeklo, De Eeklose Dobbelgebakkene (GHK Eeklo)*, 1, pp.3-17.

Figurenlijst

Figuur 1 Kaart historische stadskern Eeklo (blauw) en aanduiding van het plangebied (rood kader). (Bron: Historische stadskern van Eeklo Inventaris Onroerend Erfgoed).....	5
Figuur 2 Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, deel 1. (Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed).....	5
Figuur 3 Topografische kaart met aanduiding van het plangebied (Bron: geopunt, NGI).....	8
Figuur 4 Detail van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt, NGI).....	8
Figuur 5 GRB-basiskaart met aanduiding van het plangebied en betrokken perceelnummers. (Bron: geopunt).....	9
Figuur 6 Recente orthofoto met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)	10
Figuur 7 Zicht op de inrit naar de garages vanaf de Pastoor De Nevestraat. (Bron: opdrachtgever).....	11
Figuur 8 Zicht op de loods. (Bron: opdrachtgever).....	11
Figuur 9 Verschillende garages binnen het plangebied. (Bron: opdrachtgever).....	12
Figuur 10 Uitsnede uit het plan nieuwe toestand. (Bron: opdrachtgever)	13
Figuur 11 Uitsnede uit het plan nieuwe toestand kelderruimte. (Bron: opdrachtgever)	14
Figuur 12 Nieuwbouw gelijkvloers. (Bron: opdrachtgever).....	15
Figuur 13 Doorsnede nieuwbouw. (Bron: opdrachtgever).....	16
Figuur 14 Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)	17
Figuur 15 Detail van het digitaal hoogtemodel met hoogteprofielen. (Bron: geopunt).....	18
Figuur 16 Hoogteprofiel. (Bron: geopunt).....	18
Figuur 17 Potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)	19
Figuur 18 Tertiair geologische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)	20
Figuur 19 Quartair geologische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt).....	21
Figuur 20 Uitleg type 3 Quartair geologische kaart. (Bron: geopunt).....	21
Figuur 21 Bodemkaart met projectie van het plangebied. (Bron: geopunt).....	22
Figuur 22 Schets van Eeklo in 1639. (Bron: Imageviewer Rijksarchief in België).....	23
Figuur 23 Ferrariskaart (1777) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)	24
Figuur 24 Detail van de Ferrariskaart (1777) met projectie van het plangebied. Correctie in het geel. (Bron: geopunt).....	24
Figuur 25 Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) met projectie van het plangebied. (Bron: geopunt)	25
Figuur 26 Kaart Vandermaelen (1846-1854) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)	25
Figuur 27 Popp-kaart (1842-1879) met projectie van het plangebied. (Bron: geopunt).....	26
Figuur 28 Orthofoto uit 1971. (Bron: geopunt)	26
Figuur 29 Orthofoto uit 1979-1990. (Bron: geopunt)	27

Figuur 30 Orthofoto uit 2013-2015. (Bron: geopunt)	27
Figuur 31 Centraal Archeologische Inventaris (CAI). (Bron: geopunt)	29
Figuur 32 Centraal Archeologische Inventaris (CAI). (Bron: geopunt)	29
Figuur 33 Centraal Archeologische Inventaris (CAI). (Bron: geopunt)	30
Figuur 34 Centraal Archeologische Inventaris (CAI). (Bron: geopunt)	30
Figuur 35 Centraal Archeologische Inventaris (CAI). (Bron: geopunt)	31